

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΓΛΩΣΣΙΑΣ

Προοίμιο-Ευχαριστίες	11
1. Εισαγωγή	15
2. Διγλωσσία	19
2.1 Ορισμοί της διγλωσσίας	20
2.1.1 Γενικές παρατηρήσεις για τη διγλωσσία	23
2.1.2 Πρώτη, δεύτερη και ξένη γλώσσα: τι σημασία έχει;	24
2.2 Διγλωσσία και Κοινωνία	29
2.2.1 Διγλωσσία-Κοινωνική διγλωσσία	31
2.2.2 (Δι)γλωσσική κοινότητα και (δι)γλωσσική ποικιλία.....	34
2.3 Είδη Διγλωσσίας	36
2.3.1 Χρόνος, τρόπος και επίπεδο εκμάθησης των γλωσσών	36
2.3.1.1 Ταυτόχρονη-Διαδοχική Διγλωσσία ..	36
2.3.1.2 Πρώιμη-Όψιμη Διγλωσσία	39
2.3.1.3 Συντονισμένη-Σύνθετη Διγλωσσία ..	39
2.3.1.4 Ισοβαρής-Ανισοβαρής Διγλωσσία ...	40
2.3.1.5 Παθητική-Δυναμική Διγλωσσία.....	41
2.3.2 Κοινωνικοί-Ιδεολογικοί παράγοντες	41
2.3.2.1 Προσθετική Διγλωσσία	41
2.3.2.2 Αφαιρετική Διγλωσσία/Ημιγλωσσία: τι δηλώνουν;	42
2.3.2.3 Διγλωσσία της Ελίτ και Λαϊκή Διγλωσσία	43
2.3.2.4 Αφανής Διγλωσσία	44
2.4 Γλωσσικά φαινόμενα επαφής γλωσσών	45
2.4.1 Μεταφορά	46
2.4.2 Παραδείγματα μεταφοράς	48
2.4.3 Δανεισμός	51

3. Εναλλαγή Κωδίκων	55
3.1 Επικοινωνιακές λειτουργίες της εναλλαγής κωδίκων.....	57
3.2 Παραδείγματα εναλλαγής κωδίκων	58
3.3 Η εναλλαγή κωδίκων στον γραπτό λόγο ή μεταναστευτικές φωνές	61
4. Γλωσσική διατήρηση και μετατόπιση	69
4.1 Παράγοντες γλωσσικής διατήρησης	73
4.2 Η θεωρία των κεντρικών αξιών του J. J. Smolicz....	75
4.3 Τι ακριβώς χάνεται όταν χάνεται η γλώσσα καταγωγής;	79
4.3.1 Θέματα οικογένειας	79
4.3.2 Θέματα ταυτότητας και πολυπολιτισμικότητας	80
4.4 Πλεονεκτήματα της διγλωσσίας	83

B. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

5. Διγλωσσία και το ελληνικό σχολείο	89
5.1 Υπάρχουν ‘αλλόγλωσσα’ παιδιά;	91
6. Παιδαγωγικές προεκτάσεις-Εκπαίδευση και ποικιλομορφία	95
6.1 Διαπολιτισμική, πολυπολιτισμική και αντιρατσιστική εκπαίδευση	96
6.2 Η Κριτική Θεωρία της Φυλής	99
6.3 Η σχέση των εκπαιδευτικών με τους γονείς: ένα βασικό, διαρκές ζητούμενο	101
7. Η εκπαιδευτική αξιοποίηση της διγλωσσίας	105
7.1 Βασικές θεωρίες του Jim Cummins	105
7.1.1 Η υπόθεση των οριακών επιπέδων	105
7.1.2 Η αρχή της αλληλεξάρτησης των γλωσσών ...	106
7.1.3 Το μοντέλο της κοινής υποκείμενης γλωσσικής ικανότητας	108
7.1.4 Βασικές διαπροσωπικές επικοινωνιακές δεξιότητες-Γνωστική ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα	110

7.2 Πολυγραμματισμοί και κριτικός γραμματισμός ..	113
7.3 Από τη θεωρία στην πράξη	116
8. Ενδεικτικές Εκπαιδευτικές Εφαρμογές	121
8.1 Διαδραστικά πρότζεκτ	121
8.1.1 Το πορτρέτο του δίγλωσσου παιδιού	121
8.1.2 Το ελληνο-αραβικό πρότζεκτ	124
8.2 Τα δίγλωσσα βιβλία	129
8.2.1 Κείμενα ταύτισης	129
8.2.2 Το πρώτο μου βιβλίο για τη διγλωσσία	132
8.3 Η ομάδα και το περιοδικό «Πολύδρομο»	134
9. Επίλογος	137
Βιβλιογραφία	141

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Διγλωσσία και Οικογένεια	161
2. Αποσπάσματα από ερευνητικά δεδομένα	162
3. Αποσπάσματα από τεύχη του περιοδικού <i>Πολύδρομο</i>	168
4. Κείμενα ταύτισης	184
5. Ενδεικτικές πρακτικές-ασκήσεις για την τάξη	189
6. Ευρετήριο ελληνικών και αγγλικών όρων	191